

Михаил Федотов, председатель Совета по развитию гражданского общества и правам человека при Президенте РФ, лично выразил протест Путину заявив, что закон «создает необоснованные и чрезмерные ограничения на свободу совести верующих всех религий, и посягает на фундаментальный Конституционный принцип невмешательства государства во внутреннюю структуру религиозных объединений».

1.4 Михайло МУРАШКІН. ВІЙНА І МИР: ЧИ МОЖЛИВИЙ ДІАЛОГ РЕЛІГІЙНО-МІСТИЧНИХ КУЛЬТУР?

Війна і мир між релігійно-містичними культурами певною мірою пов'язані з тим, наскільки різні ці культури і наскільки вони мають подібність між собою.

Подібність в релігійно-містичних культурах може орієнтувати на мирне розв'язання тих чи інших життєвих проблем в релігійних спільнотах через вирішення питань, пов'язаних з внутрішнім світом віруючих. Саме це за цього може виникнути й домовленість в діалозі.

Тому, використовуючи компаративний метод дослідження, виявимо подібні риси різних релігійно-містичних напрямків. Перед цим ми спочатку проаналізуємо подібність містичного досвіду віруючих, зіставляючи містику різних релігій. Справа в тому, що містичний досвід носить глибинний характер і відображається по суті в кожній релігії⁹.

Містичний досвід різних релігій має подібність будь-то це досвід брахманізму, дзен-буддизму, чань-буддизму, даосизму, суфізму або ж і християнського містицизму. Подібність ми можемо бачити, коли ми маємо справу з вищими станами людської свідомості. Але і в символічній сфері різних релігійно-містичних напрямків ми можемо бачити одну й ту ж саму сутність. Тут центральним символом є смерть як знак для досвіду, який руйнує попередні структури свідомості¹⁰. Руйнація йде тих структур свідомості, які вже застаріли, віджили своє. Але людина через цю руйнацію застарілих структур свідомості може й не оновлюватись, а породжувати в собі певний ілюзорний світ.

Діалог релігійно-містичних культур може закінчуватися домовленістю, якщо представники різних конфесій бачуть подібність висловлювань в їх Святому Письмі з висловлюваннями Святого Письма іншої релігії. Тому є сенс проаналізувати висловлювання Святого Письма різних релігій.

Святе Письмо різних релігій має в собі певні рекомендації містичної практики. Мета містичної практики полягає в тому, щоб віруючий отримав в своєму досвіді вищі стани свідомості, стани, які очищують, просвітлюють, знімають стрес.

Візьмемо для прикладу і порівняємо висловлювання з такого Святого Письма як «Веди» індуїзму, «Авеста» - зороастризму, «Трипітака» - буддизму, «Дао де цзін» - даосизму, «Тора» - іудаїзму, «Біблія» - християнства, «Коран» - мусульманства. Тут основу містичної практики ми можемо побачити в тому, що віруючий засвідчує свої думки, почуття, спонукання; але не йде за ними, а займається спогляданням. Це можна розуміти як медитативну практику, яка по-різному представлена в Святому Письмі різних релігій. У Ведах – це не спати, від чого можна отримати стан богів¹¹. Авеста зороастризму також має в собі рекомендації з містичної практики. Як і будь-який містицизм, зороастрийський містицизм має за мету отримати вищий стан свідомості. Властивостями цього стану є «цілісність» і «безсмертя»¹². Будійське Святе Письмо «Трипітака» має багато посилань на містичну практику отримання вищих станів свідомості. Так, її складова частина під назвою «Дхаммапада» говорить про таку дію цієї практики як пильність¹³. В даосизмі, який представлений Святим Письмом «Дао де цзін», містична

⁹ Гуревич П.С. Мировоззренческие аспекты соотношения мистики и науки // Вопросы научного атеизма: Вып. 38: Мистицизм: проблемы анализа и критики. – М.: Мысль, 1989. – С. 229.

¹⁰ Аверинцев С.С. Мистика // Новая философская энциклопедия. В 4 т. - Т.2. – М.: Мысль, 2010. – С. 579.

¹¹ Ригведа. Мандалы I-IV. – М.: Наука, 1989. – С. 35-353.

¹² Бойс М. Зороастрийцы. Верования и обычаи. – М., 1987. – С. 32-56.

¹³ Дхаммапада. – М., 2005. – С. 29-35.

практика – це пильність як засвідчення відсторонено співглядального характеру¹⁴. На початку «Біблії», в «Горі» іудаїзму мова йде про процес засвідчення, де засвідчує сам Бог¹⁵; через що можна усвідомити те, що тут мова йде про певний стан як стан Бога. В християнстві, як і в будизмі й даосизмі в містичній практиці акцент робиться на пильності¹⁶. В «Корані» мусульман ми також зустрічаємо процес засвідчення¹⁷.

Особливість всіх цих містичних практик, що демонструє Святе Письмо різних релігій – це їх подібність. Тут всюди ми зустрічаємо засвідчення пильного характеру, як містичну практику отримання просвітлення, отримання стану Бога. Ви боги¹⁸. Подібність всіх цих релігійно-містичних практик і отримання одного й того ж стану свідомості, незважаючи на те, до якої конфесії людина належить, можна з'ясувати тим, що, коли пильно засвідчувати свої думки, почуття, спонукання, відсторонюючись від усього, то може виникнути компенсаторна реакція. Ця компенсаторна реакція психо-фізіологічного походження виправляє певну схильність процесів і людина відчуває гармонію, рівновагу, тишу, спокій, відсутність стресу, злиття зі світом. Люди різних конфесій, різних релігійно-містичних напрямків відчувають подібність вищих станів свідомості, подібність, яка вважається ідеалом, тому що людина отримала зняття певної стресової напруги і відчула в собі гармонію. В різних релігійно-містичних вченнях цей стан називають по-різному. В брахманізмі – це мокша, в буддизмі – це нірвана, в дзен-буддизмі – саторі, в йогі – це самадхі, в іудаїзмі – це Ейн Соф, в християнстві – це преображення, Царство Боже. І коли збираються на дискусію люди, які належат до різних конфесій, але мали в своєму досвіді подібні стани, то вони не воюють, не чіпляються за слова, тому що розуміють, що вищі містичні стани знаходяться поза всілякими словами. Вони просто хочуть поділитися своїми враженнями від своїх особливих станів, які вони отримали у своєму житті.

В цьому напрямку цікавий досвід має «Храм споконвічного знання Бога». Богослужіння в цьому храмі подібне до медитації. Тому людина, яка вперше потрапила в цей храм і не розділяє вчення, про яке тут кажуть, не розділяє тому, що розуміє світ по-іншому, всерівно не втратить час від того, що при богослужінні вона фактично медитує, а медитація йде на користь. Людина відчуває гармонію в своїй душі, заспокоєння.

«Храм споконвічного знання Бога» – це вісім каменів, які розкладені по колу, як це робили адепти ще за часів доязичництва, за часів Кам'яної могили. Ще до язичників людина робила коло з восьми каменів і проводила богослужіння в час, коли Сонце в зеніті, над головою, в полудень. Символом цього храму є восьмикутна зірка. Вона є фундаментом храму. Восьмикутна зірка – це не просто символ Сонця. Це - символ ясного сонячного неба. Тому на богослужіння збираються тоді, коли Сонце над головою, в Південь.

Восьмикутна зірка символізує Божественне, Бога, вищий стан свідомості, стан Бога. Бог – це Доля Щастя. Доля Щастя – це є Сонячний всесвіт Духа, Сонячний стан Духа, Стан Життя Вічного, Стан Безсмертя.

Послідовники «Храма споконвічного знання Бога» сповідують ці знання. Споконвічні знання Бога – це «не міняй свій стан, не вбивай живе, засвідчуй свої спонукання. Передавай ці знання іншим і життя вічне буде». Послідовники цього знання розуміють що досконало виконати ці Споконвічні знання Бога неможливо. Наприклад, наголошується, «не міняй свій стан». Це не можна виконати досконало. Можна не міняти свій стан і не пити алкоголь, не палити, не вживати наркотичних речовин. Але стан може змінити забруднене повітря, забруднена вода, стрес. Тому треба старатися, намагатися як тільки можна не міняти свій стан. Другий приклад, «Не вбивай живе». Це теж неможливо виконати досконало. Можна не вбивати людей і тварин. Можна стати вегетаріанцем і не вживати м'ясо й рибу. Але досконало виконати цей заповіт також неможливо. А це тому, що рослинна їжа також є живою. І коли ми вживаємо будь-яку їжу, в тому числі й рослинну, то вбиваємо живе. Якщо ми зовсім не будемо їсти, то тоді ми вб'ємо себе як живу істоту. То може треба не переїдати, щоб занадто не вбивати живе? Третю заповідь «Засвідчуй свої спонукання» також неможливо виконати досконало. Неможливо людині увесь час засвідчувати свої спонукання. Людина відволікається в своїх думках,

¹⁴ Дао дэ цзин // Древнекитайская философия. В 2 т. - Т.1. – М.: Мысль, 1972. – С. 119-122.

¹⁵ Библия. – М., 1988. – С. 34-1144.

¹⁶ Там само. – С. 34-1112.

¹⁷ Коран. – М., 1990. – С. 268-270.

¹⁸ Библия. – С. 34-1144.

спокушається. І це - нормально. Але тоді вона не засвідчує свої спонукання. Спокуса робить своє. Тому послідовники «Храма споконвічного знання Бога» збираються в храмі, тобто розкладають вісім камінців по колу; і по полудню, протягом години, поглиблено засвідчують свої спонукання, тим самим очищуючись від всіляких спокус. Це і є богослужіння. Послідовники «Храма споконвічного знання Бога» спочатку три рази повторюють самі «Споконвічні знання Бога», тобто повторюють «Не міняй свій стан, не вбивай живе, засвідчуй свої спонукання. Передавай ці знання іншим і життя вічне буде». Після цього протягом однієї години, коли Сонце в zenіті, в тиші поглиблено засвідчують свої спонукання. Послідовники заглиблюються в себе і зливаються із Всесвітом, доторкаючись до Божественного. Проходить процес очищення і у людини з'являється можливість пережити стан життя вічного, стан безсмертя. Саме це дає шанс після свого земного життя мати життя вічне, мати безсмертя. Людина хоч раз в житті повинна пережити стан життя вічного, стан безсмертя.

Поглиблено засвідчувати свої спонукання зразу не вдається. Людина відвертається. В голові з'являються різні думки, які відвертають, з'являються різні почуття. Тому для початківців рекомендують зосереджуватись на символі восьмикутної зірки, займаються дивленням. Можна зосередитись на своєму диханні, поступово уповільнюючи дихання, видихаючи повітря при видиханні. В голові виникають думки. Але треба знаходитися понад цими думками, дивитися, як вони з'являються і зникають, дивитися в те незмінне в собі, звідкіля виходять думки, змінюючи одна одну. У людини може з'явитися стан життя вічного, стан безсмертя, що є запорукою того, що є шанс мати життя вічне після свого земного життя.

В символі восьмикутної зірки є символи ОМ індуїзму, що сповідує «Веди», вогонь зороастризму, сповідуючого «Авесту», колесо дхарми буддизму сповідуючого «Трипітаку», інь і ян даосизму сповідуючого «Дао де цзин», шестикутна зірка іудаїзму сповідуючого «Тору», хрест християн, сповідуючих «Біблію», півмісяць із зіркою мусульман, сповідуючих «Коран». У будь-якому Святому Письмі: Ведах, Авесті, Трипітаці, Дао де цзин, Торі, Біблії, Корані є Споконвічні знання Бога. Тому послідовники «Храму споконвічного знання Бога» приймають все це Святе Письмо як продовження Споконвічних знань Бога. Самі «Споконвічні знання Бога» відображені в піктограмах, в піктографічному і рунічному письмі Кам'яної Могили. Арії, які йшли від Балтійського моря на Південь спочатку прийшли в степи Північного Причорномор'я, де й розташована Кам'яна Могила. Це було шість тисяч років тому. Саме шість тисяч років тому була заснована перша арійська культура.

В степах Північного Причорномор'я трава була висока, різноманітна. Цими травами лікувались. Їх вживали. Але почали вживати і наркотичні трави. Тоді було явлення Бога і було сказано: «Не міняй свій стан». Арії займались жертвоприношенням. Вони приносили в жертву людей, тварин. Потім вони приносили в жертву коня як найбільш дороге для них створіння. І тоді було явлення Бога, і було сказано: «Не вбивай живе».

Арії не володіли собою. Вони впадали в гнів, лють, шалену розгніваність. Саме тоді й відбулося явлення Бога і було сказано: «Засвідчуй свої спонукання». Ці знання були відображені в піктографічному і рунічному письмі Кам'яної Могили. Ці знання арії понесли далі на Південь, звідки прилітають ириці. На півдні був Ірій, Рай. Саме звідтіля прилітали ириці. Арії пішли далі на Південь, у Ірій (То – Вирий). Вони прийшли в Індію й Іран. Слово «Іран» означає Арій. Арії вплинули на виникнення індуїстських «Вед», а також на виникнення зороастрийської «Авести». З індуїзму виник буддизм і Святе Письмо «Трипітака». Буддизм вплинув на китайський даосизм, який сповідує Святе Письмо «Дао де цзин». Зороастризм вплинув на іудаїзм, який сповідує Святе Письмо «Тору». З іудаїзму виникло християнство, яке сповідує Святе Письмо «Біблію», зокрема її Новий Завіт. Іудаїзм і християнство вплинули на виникнення ісламу, який сповідує Святе Письмо «Коран». «Храм споконвічного знання Бога» приймає все це Святе Письмо - і Веди, і Авесту, і Трипітаку, і Дао де цзин, і Тору, і Біблію, і Коран. У всьому цьому Святому Письмі є Споконвічні знання Бога. Все це Святе Письмо є продовженням «Споконвічного знання Бога».

Висновки. Подібність у різному містичному досвіді може орієнтувати на мирне розв'язання тих чи інших життєвих проблем, які виникають в різних конфесіях. Домовленість може виникати через вирішення питань, пов'язаних із внутрішнім світом віруючих, з його просвітленням і преображенням. Через це може виникнути і домовленість в діалозі, коли представники різних релігій збираються разом.